

Seat No. : _____

TQ-113

B.A. Sem.-III

May-2013

Geography – (EC-I-201)

(Human Geography)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) ભૂગોળની એક બૃહદ વિષય શાખા તરીકે માનવ-ભૂગોળનું વિષય સ્વરૂપની ચર્ચા કરો. ૭
- અથવા**
- ‘નિયતિવાદ’ વિશે ટૂંકમાં માહિતી આપો.
- (બ) આદિમ ખેતપ્રવૃત્તિ પર નોંધ લખો. ૭
- અથવા**
- જગતના મુખ્ય નૃવંશીય જૂથોનો પરિચય આપો.
૨. (અ) જગતના ગરમ આબોહવાના પ્રદેશમાં કઈ પ્રજાઓ વસે છે ? તેમનું પર્યાવરણ પ્રતિ અનુકૂળન કેવું છે ? ૭
- અથવા**
- ઉચ્ચ પ્રદેશમાં રહેતા ગોંડ જાતિ પર નોંધ લખો.
- (બ) ભારતના વિકાસની સંભાવનાવાળા રાજ્યો પર નોંધ લખો. ૭
- અથવા**
- ભારત સરકારની વસ્તી સંબંધિત સરકારી-નીતિઓની માહિતી આપો.
૩. ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ ચાર) ૧૬
- (૧) સંભવવાદ
- (૨) શિકાર પ્રવૃત્તિ
- (૩) ભારતના ધાર્મિક જૂથો
- (૪) એસ્કિમો
- (૫) ભારતના વિકાસ અવરોધક રાજ્યો
- (૬) અતિ વસ્તી : સમસ્યાઓ અને ઉકેલો
૪. એક કે બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. ૧૨
- (૧) નવ નિશ્ચિતવાદના પ્રણેતા કોણ છે ?
- (૨) બેદૂઈન જાતિ ક્યાં જોવા મળે છે ?
- (૩) માનવજાતિનું વર્ગીકરણ કયા શારીરિક લક્ષણોને આધારે કરાય છે ?
- (૪) માનવ ભૂગોળની શાખાઓની માહિતી આપો. (ફક્ત નામ)
- (૫) ભારતના વિકાસની સંભાવનાવાળા રાજ્યોના નામ આપો.
- (૬) કયા ધર્મો દ્વેતવાદમાં માને છે ?

૫. (અ) કૌંસમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

૭

- (૧) અર્ડકુન્ડે પુસ્તકના લેખક _____ છે.
(a) કાર્લ રિટર (b) હમ્બોલ્ટ
(c) હેકલ (d) હન્ટીંગ્ટન
- (૨) સંભવવાદ શબ્દનો સૌથી પહેલો ઉપયોગ _____ કર્યો.
(a) ડેવિસ (b) ગ્રિફિથ ટેઇલર
(c) લાફેબ્રે (d) ડીમાજીઓ
- (૩) _____ જાતિ પરિવહન સાધનો તરીકે સ્વેજ ગાડીનો ઉપયોગ કરે છે.
(a) મસાઈ (b) બેટૂઈન
(c) બુશમેન (d) એસ્કિમો
- (૪) ગોથીક ભાષા એ _____ કુળની ભાષા છે.
(a) ઈન્ડો-યુરોપીયન (b) ઈન્ડો-ઈરાનીયન
(c) સિનો તિબેટન (d) સિમેટોહેમેટીક
- (૫) મસાઈ જાતિના લોકોનો મુખ્ય વ્યવસાય _____ છે.
(a) માછીમારી (b) પશુચારણ
(c) શિકાર (d) એકપણ નહિ
- (૬) માનવ જાતિનું સ્થળાંતરને આધારે વર્ગીકરણ _____ વિદ્વાને કર્યું
(a) હેકલ (b) ગ્રિફિથ ટેઇલર
(c) ડેનિકર (d) હેડન
- (૭) રાજસ્થાનનો રણપ્રદેશ _____ છે.
(a) ચલિત વસ્તી-સંસાધન પ્રદેશ
(b) વિકાસ વિમુખી વસ્તી-સંસાધન પ્રદેશ
(c) ભાવિ વિકાસ વસ્તી-સંસાધન પ્રદેશ
(d) એકપણ નહિ

(બ) 'ખરા' કે 'ખોટા' ની નિશાની કરો.

૭

- (૧) માનવ ભૂગોળના પિતા ફેડરિક રેટ્ઝલ કહેવાય.
(૨) વસાહત ભૂગોળ એ માનવ ભૂગોળની એક શાખા છે.
(૩) દુનિયામાં સૌથી વધુ અંગ્રેજી ભાષા બોલાય છે.
(૪) મુસ્લીમ ધર્મ અદ્વૈતવાદમાં માને છે.
(૫) મસાઈ જાતિ ટેન્ટમાં રહે છે.
(૬) ભારતના ચલિત પ્રદેશો માનવ વસ્તીને આકર્ષિત કરે છે.
(૭) ભારતમાં સૌથી વધુ વસ્તીગીચતા ઉત્તરપ્રદેશમાં જોવા મળે છે.

Seat No. : _____

TQ-113

B.A. Sem.-III

May-2013

Geography – (EC-I-201)

(Human Geography)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Discuss the nature of Human Geography as a major branch of Geography. 7
- OR**
- Give in brief information about 'Determinism'.
- (b) Write a note on primitive agriculture activities. 7
- OR**
- Give information on major ethnic groups of the world.
2. (a) Which human groups reside in the regions of hot climate of the world ? How have they adapted to their environment ? 7
- OR**
- Write a note on Gonds caste who live in plateau region.
- (b) Write a note on prospective progressive (developing) regions of India. 7
- OR**
- Give information about population policies of India.
3. Write short notes (any **four**) : 16
- (1) Possibilism
  - (2) Hunting Activities
  - (3) Religious groups of India
  - (4) Eskimo
  - (5) Depressed regions of India
  - (6) Over population : Problems and remedies
4. Answer in **one** or **two** lines : 12
- (1) Who was the pioneer of Neo-determinism ?
  - (2) Where do we find the Beduins caste ?
  - (3) Human race is classified on the basis of which physical traits ?
  - (4) Give information about branches of Human Geography (only names).
  - (5) Give names of prospective progressive (developing) regions of India.
  - (6) Which religions believe in polytheistic ?

5. (A) Choose the correct option and fill in the blanks :

7

- (1) The author of 'Erd Kunde' is _____.
(a) Carl Ritter (b) Humboldt
(c) Haeckel (d) Huntington
- (2) The term 'Possibilism' was firstly used by _____.
(a) Davis (b) Griffith Taylor
(c) La-Feuvre (d) Demangeon
- (3) _____ tribe uses sledge cart as a means of transportation.
(a) Masai (b) Beduins
(c) Bushman (d) Eskimo
- (4) Gothic language is a language of _____ family.
(a) Indo-European (b) Indo-Iranian
(c) Sino-Tibetan (d) Semito-Hamitic
- (5) Main occupation of Masai tribe is _____.
(a) Fishing (b) Nomadic
(c) Hunting (d) None of these
- (6) _____ classified human races on the basis of migration.
(a) Haeckel (b) Griffith Taylor
(c) Daniker (d) Haddon
- (7) Desert region of Rajasthan is _____.
(a) Dynamic Population-Resources Regions
(b) Depressal Population-Resources Regions
(c) Prospective Population-Resources Regions
(d) None of these

(B) State 'True' or 'False' :

7

- (1) The father of Human Geography is Friedrich Ratzel.
  - (2) Settlement Geography is one of the branch of Human Geography.
  - (3) English is the most spoken language of the world.
  - (4) Muslim religion believes in Advaitvada.
  - (5) The Masai tribe lives in Tent.
  - (6) Dynamic regions of India attracts human population.
  - (7) India's highest density of population is found in Uttar Pradesh.
-